Lietas Nr. C37083414

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2014.gada 27.augustā

Tukuma rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese A.Vancāne

izskatīja atklātā tiesa sēdē Tukumā civillietu **AS "NORVIK BANKA"** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par parāda piedziņu,

Tiesa k o n s t a t ē j a :

AS "NORVIK BANKA (turpmāk – prasītāja) 2014.gada 30.jūnijā iesniedza maza apmēra prasību, kurā pamatojoties uz Civillikuma (turpmāk CL) 1587., 1589., 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1759., 1762.panta 1.punktu, 1764., 1811., 1943.,un 1946.pantu prasītāja lūdz piedzīt no /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) aizdevuma pamatparādu EUR 1739,33, līgumiskos procentus EUR 1430,49, likumiskos procentus EUR 7,25 un līgumsodu EUR 1739,33, kopā EUR 4916,40, kā arī tiesas izdevumus.

Prasība motivēta ar to, ka 2009.gada 12.februārī, veicot atbildētāja iepriekšējo parādu saistību pārstrukturēšanu, starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR002033, saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts aizdevums EUR 1739,33 (Ls 1222,41) apmērā, kas izriet no 2007.gada 23.janvāra Patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-001965 pilnīgai izpildei. Saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem prasītājai piešķirtais aizdevums jāizmaksā atbildētājam, novirzot piešķirto aizdevumu EUR 1739,33 (Ls 1222,41) apmērā atbildētāja saistību pret prasītāju, kas izriet no 2007.gada 23.janvāra Patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-001965 un ar aizdevuma izsniegšanu saistīto izdevumu, pilnīgai izpildei. Prasītājs 2009.gada 12.februārī atvēra atbildētājam aizdevuma kontu un izsniedza aizdevumu, kā arī novirzīja piešķirto aizdevumu Līguma 1.1.punktā norādīto mērķu izpildei.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem aizdevuma summa atbildētajam jāatmaksā ne vēlāk kā līdz 2015.gada 28.februārim. Par aizdevuma izmantošanu atbildētājam jāmaksā prasītajam 24 % (divdesmit četri procenti) gadā no faktiski izmantotās kredīta summas. Procenti tiek maksāti saskaņā ar Līgumu un starp pusēm parakstīto maksājumu grafiku, kas ir Līguma neatņemama sastāvdaļa. Saskaņā ar Aizdevuma līguma maksājumu grafiku atbildētājam bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša 28.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos atbildētāja kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājuma grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums saņemts 2013.gada 3.maijā EUR 42,69 apmērā.

Atbildētājam 2014.gada 7.jūlijā saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta pirmās daļas noteikumiem nosūtīts prasības pieteikums kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai līdz 2014.gada 7.augustam. Tiesā kā neizsniegts saņemts atpakaļ atbildētājam sūtītais prasības pieteikuma noraksts ar uzziņu, ka sūtījumam beidzies glabāšanas laiks.

Ar tiesneses 2014.gada 7.jūlija lēmumu nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā, noteikts datums – 2014.gada 27.augusts, no kura sprieduma noraksts saņemams tiesas kancelejā, kā arī nolemts atbildētājam ar sludinājumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" paziņot par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma noraksta saņemšanu, vienlaicīgi izskaidrojot viņam procesuālās tiesības.

Atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 59. panta pirmās daļas noteikumiem par sprieduma noraksta saņemšanas datumu un izmantojamām procesuālajām tiesībām paziņots ar sludinājumu, kas ievietots laikraksta „Latvijas Vēstnesis" 2014.gada 24.jūlija laidienā Nr. 144.

Tiesā 2014.gada 1.augustā no prasītāja pārstāvja saņemts iesniegums, kurā papildus lūdz piedzīt no atbildētāja izdevumus par sludinājuma ievietošanu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" EUR 15,65.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par

tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši CL 1943.p. aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ar Aizdevuma līgumu Nr.PTKR002033 pierādīts, ka prasītājs 2009.gada 12.februārī /pers. B/ piešķīra aizdevumu EUR 1739,33 (Ls 1222,41) apmērā parādnieka saistību pret aizdevēju pilnīgai izpildei, kas izriet no 2007.gada 23.janvāra Patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-001965, ar atmaksas termiņu līdz 2015.gada 28.februārim. Saskaņā ar aizdevuma līguma maksājumu grafiku, atbildētājam 2009.gada 28.martā bija jāmaksā EUR 51,02 (Ls 35,86), 2009.gada 28.aprīlī, 28.jūnijā, 28.augustā bija jāmaksā EUR 35,94 (25,26), 2009.gada 28.maijā, 28.jūlija bija jāmaksā EUR 34,79 (Ls 24,45), no 2009.gada 28.augusta līdz 2015.gada 28.janvārim ik mēnesi bija jāmaksā EUR 48,05 (Ls 33,77), bet 2015.gada 28.februārī jāmaksā EUR 48,96 (Ls 34,41), tādā veidā atdodot aizdevumu EUR 1739,33 (Ls 1222,41) un samaksājot procentus EUR 1661,33 (Ls 1167,59) (lietas 11.-12.lapa).

CL 1946.pantā noteikts, ka par aizdevumu dodami procenti, ja tie bijuši tieši norunāti vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Atbilstoši CL 1720.pantam kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu laikā.

Līgumā par aizdevuma lietošanu norunāta gada procentu likme 24% gadā no aizdevuma summas.

Līguma 3.1.punktā pielīgts līgumsods par maksājumu nokavējumu 0,15 % apmērā no kavētā maksājuma parāda summas par katru kavējuma dienu no neatmaksātās aizdevuma summas.

Ar prasības summas aprēķinu un maksāšanas grafiku pierādīts, ka atbildētājs nav samaksājis aizdevuma pamatsummu EUR 1739,33 apmērā un līgumiskos procentus EUR 1430,49 apmērā, likumiskos procentus EUR 7,25 apmērā un līgumsodu EUR 1739,33 apmērā.

Tiesa, izvērtējot prasītājas iesniegto atbildētāja parāda aprēķinu, atzīst, ka minētais aprēķins ir pareizs un pamatots daļā par pamatsummas un procentu apmēru, bet daļēji nepamatots daļā par līgumsoda apmēru. Tiesa uzskata, ka, novērtējot konkrēto līgumu, līgumsods EUR 1739,33 apmērā nav samērīgs.

Civillikuma 1718.panta pirmā daļa noteic, ja kādam jācieš līgumsods, tad kreditors var prasīt vai nu tā samaksu, vai līguma izpildīšanu; bet izvēlējies samaksu, viņš vairs nevar pēc tam prasīt līguma izpildīšanu un otrādi.

Izņēmums no šīs likuma normas, kad kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, noteikts CL 1720.pantā. Tas ir: 1) gadījumā, ja tieši tā bijis norunāts, 2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Līgumā skaidri noteikts, ka ikmēneša maksājums ir jāsamaksā līdz katra mēneša 28.datumam. Līguma 3.1.punktā norunāts līgumsods par šī termiņa kavējumu. Tātad, līgumsods norunāts nevis par neizpildīšanu vispār, bet par neizpildīšanu īstā laikā, līdz ar to, ievērojot CL 1720.panta 2.punktu, prasītāja var prasīt gan līguma izpildīšanu, gan līgumsodu.

Faktu, ka atbildētājs ir pieļāvis ikmēneša maksājumu kavējumu un pēdējais maksājums veikts 2013.gada 3.maijā, apliecina parāda aprēķins.

Attiecībā uz līgumsoda apmēru tiesa ņem vērā Civilprocesa likuma 5.panta trešo un sesto daļu, Eiropas Padomes Ministru komiteja 1978.gada 20.janvārī pieņemto rekomendāciju „Par soda klauzulu civiltiesībās", kā arī Augstākās tiesas Senāts 2005.gada 26.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-48/2005 un 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008 paustās atziņas, par to, ka līgumsods Civillikuma izpratnē nav līdzeklis, ar kura palīdzību kreditors tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina (peļņas avots), kas ir pretēji tiesību izmantošanas labticīguma principam. Līgumsods nedrīkst būt paverdzinošs vai nesamērīgi liels. Vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, jāvadās no samērīguma kritērija, ievērojot, ka „pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas" (K.Torgāns. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Rīga, 2000., 225.lpp.).

Civillikuma 1.pants paredz, ka tiesības un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Saskaņā ar Civillikuma 5.pantu, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

No minētā aizdevuma līguma izriet, ka minētais līgums ir noslēgts starp prasītāju kā pakalpojumu sniedzēju un atbildētāju kā patērētāju.

Tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kur piedalās patērētājs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma tiesību normas ir speciālas tiesību normas, savukārt Civillikuma normas ir vispārējās tiesību normas.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu līgumsods patērētāju tiesībās īsteno kompensācijas principu, līdz ar to, pēc tiesas ieskata, līgumsoda sodošajam elementam, salīdzinot ar kopējo līgumsoda apmēru, jābūt ļoti minimālam. Tāpat tiesa atzīst, ka līgumsoda mērķis nav pelnīt uz patērētāja rēķina.

Prasītāja nav norādījusi kādus reālus zaudējumus ir cietusi sakarā ar atbildētāja maksājumu saistību neizpildi.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Atbildētāja ir patērētājs, līdz ar to, ar viņu noslēgtajam aizdevuma līgumam jāatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likumā izvirzītajiem pamatkritērijiem.

Jāņem vērā, ka arī likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda apmēru un atbilstību labticīguma principam un 2014.gada 1.janvāra redakcijā Civillikuma 1716.pantā noteikts, ka līgumsods var tikt noteikts ne vairāk kā par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra, kas konkrētajā gadījumā ir EUR 173,93 (Ls 122,24).

Tiesa atzīst, ka aprēķinātais līgumsods EUR 1739,33 nav samērīgs un nav taisnīgs par atbildētāja pieļauto līguma pārkāpumu, samērojot to ar parāda apjomu, kavējumu un līgumsoda jēgu un mērķi.

Atbildētājs ilgstoši nav pildījis saistības pēc līguma pilnā apmērā un nav atsaucies uz prasītājas aicinājumu nokārtot savas saistības, kā arī nav izmantojis iespēju vienoties ar prasītāju par pieprasītās summas apmēra samazināšanu, un līdz ar to no viņa līgumsods ir piedzenams, taču mazākā apmērā nekā lūdz prasītāja. Tā kā tiesa atzinusi, ka pušu noslēgtajā Aizdevuma līgumā ietvertās soda sankcijas – līgumsods neatbilst nedz labas ticības principam, nedz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5., 6.pantam, tiesa atzīst, ka no atbildētājas ir piedzenas līgumsods EUR 173,93 apmērā, tādejādi ievērojot gan labas ticības, gan samērības principu.

Tiesa ņem vērā, ka arī prasītāja ilgstoši, no 2009.gada, nav sniegusi prasību tiesā par parāda piedziņu.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas EUR 1739,33.

Saskaņā ar CPL 41.p. pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. No atbildētājas piedzenama par labu prasītājai valsts nodeva proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram, kas sastāda EUR 368,78, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi EUR 15,65, kopā EUR 389,13.

Prasītājai ir atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatdotā parāda. (CPL 195.pants).

Ievērojot CPL 41.p., 187.p.2.d., 190., 193., 195., 250.^{26}, 250^{27}. pantu,

Tiesa n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. B/,** personas kods /personas kods/, **AS „NORVIK BANKA”,** reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, labā pamatparādu EUR 1739,33, līgumiskos procentus EUR 1430,49, likumiskos procentus EUR 7,25, līgumsodu EUR 173,93, valsts nodevu EUR 368,78, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70 un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītos izdevumus EUR 15,65, **kopā EUR 3740,13** (trīs tūkstoši septiņi simti četrdesmit *euro* 13 centi).

Piedzītā summa iemaksājama AS „NORVIK BANKA” SWIFT: LATB LV22, saistības pēc līguma Nr.PTKR002033, kontā /numurs/.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda EUR 1565,40 apmērā piedziņu no /pers. B/ AS „NORVIK BANKA” labā.

Noteikt AS „NORVIK BANKA” tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/ 6% gadā no neatmaksātās parāda summas – EUR 1739,33.

Noteikt /pers. B/termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, tas ir 2014.gada 27.augusta Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese A.Vancāne